

2011/12

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Montessori College Oost

Polderweg 3

1093 KL Amsterdam

Inhoudsopgave

Protocol meldcode	3
1. De meldcode.....	4
1.1. Waarom een meldcode?	4
1.2 Begripsomschrijving huiselijk geweld en kindermishandeling.....	4
1.3 Cliënt als slachtoffer, getuige of pleger.....	5
1.4 De stappen in een meldcode.....	5
2. Stappenplan Montessori College Oost.....	6
2.1 Stap 1: In kaart brengen van signalen	6
2.2 Stap 2: Collegiale consultatie en indien nodig raadplegen van het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.....	6
2.3 Stap 3: Gesprek met de leerling en ouder(s).....	7
2.4 Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	8
2.6 Noodsituaties	9
3. Verantwoordelijkheden van het Montessori College Oost voor het scheppen van een randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat	10
Bijlage	11

Protocol meldcode

Het bevoegd gezag van

Het Montessori College Oost

Overwegende

- dat het Montessori College Oost verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij het Montessori College Oost op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat het Montessori College Oost een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen het Montessori College Oost werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat het Montessori College Oost in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor het Montessori College Oost werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende

- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet maatschappelijke ondersteuning
- het privacyreglement Montessori Scholengemeenschap Amsterdam/ Montessori College Oost.

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

1. De meldcode

1.1. Waarom een meldcode?

Jaarlijks zijn tienduizenden kinderen en volwassenen slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of misbruik. Veel beroepsgroepen hebben wel een meldcode, maar deze wordt niet genoeg gebruikt. Onderzoek wijst uit dat hulp- en zorgverleners en leraren die met een meldcode werken drie keer zo vaak ingrijpen als collega's waar zo'n code niet voorhanden is.

Doordat het gebruiken van een meldcode effect heeft gaat de overheid dit verplichten. De ministerraad heeft ingestemd met het wetsvoorstel dat dit regelt. Het wetsvoorstel is op 27 oktober 2011 aangeboden aan de Tweede Kamer. De verplichte wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gaat naar verwachting begin 2012 van kracht.

In het wetsvoorstel staat dat een meldcode onder andere verplicht is binnen het onderwijs.¹

De beoogde verplichting voor organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren om een meldcode te hanteren, heeft tot doel beroepskrachten te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Een meldcode bevat een stappenplan. Dit stappenplan leidt de beroepskracht stap voor stap door het proces vanaf het moment dat hij signaleert tot aan het moment dat hij eventueel een beslissing neemt over het doen van een melding. De stappen maken de beroepskracht duidelijk wat er van hem wordt verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling en hoe hij, rekening houdend met zijn beroepsgeheim, op een verantwoorde wijze komt tot een besluit over het doen van een melding. Deze ondersteuning van beroepskrachten in de vorm van het stappenplan, levert, zo mag worden verwacht, een bijdrage aan een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.²

1.2 Begripsomschrijving huiselijk geweld en kindermishandeling

Voor het begrip kindermishandeling is aansluiting gezocht bij de begripsomschrijving in de Wet op de jeugdzorg. We wijzen er daarbij op dat onder kindermishandeling ook wordt verstaan het als kind getuige zijn van huiselijk geweld tussen andere huisgenoten. Omdat het begrip huiselijk geweld (nog) niet wettelijk wordt omschreven is daarvoor aansluiting gezocht bij de omschrijving die de overheid al een aantal jaren hanteert.

¹ www.rijksoverheid.nl

² Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

Voor alle duidelijkheid worden seksueel geweld, genitale verminking, eengerelateerd geweld en ouderen mishandeling specifiek genoemd bij de omschrijving, om duidelijk te maken dat ook deze vormen van geweld onder huiselijk geweld of kindermishandeling vallen.³

1.3 Cliënt als slachtoffer, getuige of pleger

De cliënt, dit wil zeggen de persoon met wie de beroepskracht professionele contacten onderhoudt, zal niet altijd het slachtoffer zijn van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. De cliënt kan ook als vermoedelijk pleger, of in geval van een jeugdige cliënt, als getuige, bij het huiselijk geweld of de kindermishandeling betrokken zijn.⁴

1.4 De stappen in een meldcode

Deze meldcode beschrijft in stappen wat een mentor of een andere schoolmedewerker moet doen. De meldcode bestaat uit volgende vijf stappen:

- Stap 1: in kaart brengen van signalen.
- Stap 2: collegiale consultatie en indien nodig raadplegen van het advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- Stap 3: gesprek met de cliënt.
- Stap 4: wegen van het geweld of de kindermishandeling.
- Stap 5: beslissen: Hulp organiseren of melden.

Het stappenplan is een algemene schets. Bij signalen van seksueel geweld of van vrouwelijke genitale verminking, is soms specifiekere informatie nodig.⁵

³ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

⁴ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

⁵ www.rijksoverheid.nl

2. Stappenplan Montessori College Oost

In dit hoofdstuk zullen wij de meldcode van het Montessori College Oost aan de hand van de vijf stappen beschrijven. Zoals u in paragraaf 1.4 hebt kunnen lezen zijn de stappen op een bepaalde volgorde gerangschikt. Maar deze volgorde is niet dwingend. Waar het om gaat, is dat de mentor (samen met een teamleider of lid zorgteam) op enig moment in het proces alle stappen heeft doorlopen, voordat hij besluit om een melding te doen. Zo zal het soms voor de hand liggen om meteen met de cliënt in gesprek te gaan over bepaalde signalen. In andere gevallen zal de beroepskracht eerst overleg willen plegen met een collega en met het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of met het Steunpunt Huiselijk Geweld voordat hij het gesprek met de cliënt aangaat. Ook zullen stappen soms twee of drie keer worden gezet.⁶

2.1 Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast in Magister. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de kennis en expertise van het interne en externe ZorgAdviesTeam.

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

2.2 Stap 2: Collegiale consultatie en indien nodig raadplegen van het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld

Bespreek de signalen met een teamleider of lid zorgteam. Vraag indien nodig ook advies aan het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.⁷

⁶ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

⁷ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

De leerling kan ook tijdens het interne zorgoverleg of ZorgAdviesTeam-overleg besproken worden. Ook bestaat voor de zorgcoördinator de mogelijkheid om een risicomelding in de verwijsindex Matchpoint te doen. Met de verwijsindex Matchpoint is voor de betrokken professionals uit de Stadsregio Amsterdam in één oogopslag te zien welke instellingen en professionals hun zorg hebben geuit over dezelfde jongere en welke partij verantwoordelijk is voor de zorgcoördinatie.⁸

2.3 Stap 3: Gesprek met de leerling en ouder(s)

Bespreek uw melding vooraf met uw leerling (vanaf 12 jaar) en of met de ouder(s) (als de leerling nog geen 16 jaar oud is).

- leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- vraag de leerling uitdrukkelijk om een reactie;
- in geval van bezwaren van de leerling, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
- is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de leerling, raadpleeg dan een teamleider, lid zorgteam en/of het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld. Onderneem de volgende acties;

1. leg de leerling het doel uit van het gesprek;
2. beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
3. nodig de leerling uit om een reactie hierop te geven;
4. kom pas na deze reactie indien nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken. Deze kunt u krijgen van de zorgcoördinator of schoolarts.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de leerling, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is;

⁸ www.dmo.amsterdam.nl

- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling door dit gesprek het contact met u zal verbreken.

Normaal gesproken zal er, als het om een minderjarige leerling gaat, ook een gesprek over de signalen worden gevoerd met de ouder(s). Dit is niet alleen van belang als de ouders mogelijkerwijs betrokken zijn bij het huiselijk geweld of de mishandeling, maar ook als dit niet aan de orde is. Want de ouders behoren, zeker als zij het gezag uitoefenen, als regel te worden geïnformeerd over wat er bij hun kind speelt. Ook een gesprek met (een van) de ouders kan achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen.⁹

Afhankelijk van de situatie kan besloten worden om leerling en ouder(s) gezamenlijk of apart te spreken. Het gesprek vindt vaak plaats met een andere collega; teamleider of lid zorgteam. Tijdens dit gesprek kan men ook toestemming vragen om de leerling in het ZorgAdviesTeam-overleg te bespreken.¹⁰

2.4 Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de leerling het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.¹¹ De inschatting dient plaats te vinden tijdens het ZAT-overleg. De signalen, het ingewonnen advies en de informatie uit het gesprek met de ouders worden besproken. De aard en de ernst van de signalen en het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld weegt men multidisciplinair af. Vervolgens stelt men een afgestemde aanpak vast gericht op ondersteuning van de leerling, de ouder(s) en de school.¹²

Kunt u uw leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meld uw vermoeden bij het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld;
- sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;

⁹ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

¹⁰ www.ZAT.nl

¹¹ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

¹² www.ZAT.nl

- overleg bij uw melding met het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

2.5 Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Hulp organiseren en effecten volgen

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u uw leerling en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kinder-mishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.¹³

Tijdens het ZAT-overleg is afgesproken welk ZAT-lid, welke stappen uitvoert. Dit hoeft niet de mentor te zijn. De verantwoordelijke teamleider of het zorgteamlid dient de uitkomsten van het ZAT-overleg met de ouder(s) te bespreken.¹⁴

2.6 Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat uw cliënt of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan het Advies en Meldpunt Kinder mishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld. Dit kan eventueel anoniem. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u indien nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de Raad voor de Kinderbescherming of met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of de politie vragen om hulp te bieden.

¹³ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode; Huiselijk geweld en kindermishandeling; stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling*, december 2009

¹⁴ www.ZAT.nl

3. Verantwoordelijkheden van het Montessori College Oost voor het scheppen van een randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor beroepskrachten mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt het Montessori College Oost er zorg voor dat:

- binnen de organisatie en in de kring van leerlingen bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van
- de meldcode;
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat indien nodig acties in gang worden gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- afspraken worden gemaakt over de wijze waarop het Montessori College Oost zijn beroepskrachten zal ondersteunen als zij door cliënten in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen.

Bijlage

